

ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

Ο ΤΡΟΧΟΣ ΤΟΥ ΙΞΙΟΝΟΣ

Ο νεαρός ήγεμονίδης με την άστατη καρδιά. Όπου το πονηρό πικύλι πιάστηκε στο δίχτυ. Ίξιον και Δία. Ένας αρχαίος γάμος. Πεθερός φιλάργυρος και γαμπρός πλεονέκτης. Μία περίεργη άλληλογραφία. Στη χώρα των Λαπιθών. Το κακούργημα του Βασιλέως. Ο γέρο-Δηιονεύς και το καμίνι. Τι είδε ένας εργάτης. Οι Θεοί τιμωρούν.

Η έρωτική ιστορία του Ίξιονος και της Δίας και ο τραγικός έπιλογός της είναι ένα από τα περιεργότερα δράματα του αρχαίου Έλληνικού κόσμου.

Ο Ίξιον ήταν γιεύς του Βασιλέως των Λαπιθών Φλεγίου, μοναρχικός και έπομένως πολυαγάπητος στον πατέρα του. Τρομερά έρωτόληπτος ο Ίξιον, είχε την μιά άστατη καρδιά, πρόθυμη να αιχλωπισσώθη σήμερα από τη μιά ώραια και αχρίο από την άλλη. Έρθε όμως ημέρα που έπαθε και όΊξιον των παθών του τον τάραχον. Και αυτό μάλιστα συνέβη όταν ο νέος μας έγινε Βασιλεύς.

Έφημιζετο πολύ στον καιρό εκείνο ή νεαρή Δία, κόρη του Δηιονεύς, χαρά και δόξα του αρχοντικού σπιτιού της. Στα λαρά της μάτια δάν ύψηρε βολιότης, και ή αίγλη του προσώπου της την έδειχνε σαν θεά! Πολλά βασιλοπούλα την αγάπησαν και έπιστευσαν ότι θα ήταν ευδαίμονια τους ή απόκτησής της. Άλλή ή Δία ένα μονάχα αγάπησε και ό ένας αυτός όταν φάνηκε στον όριζόντα της ζωής της έσκυψε όλους τους άλλους μηστήρες, όπως ο Ήλιος σκεπάζει τα άστρα. Ο εύτυχς αυτός ήταν ο Ίξιον, που όταν άκουσε να μιλούν για την ώμορφιά της Δίας, πήγε στην αλή του πατέρα της να την ζητήσει σε γάμο. Μόλις άντικρύστη την καν ό δυο νέοι, άμοιβαία φλόγα έξεπήδησε από την καρδιά τους, μίλησε ό ένας στον άλλο, και ώρμήτισαν ν' άνταναύουν τους όρκους του Έρωτος στο βωμό του Ύμεναίου...

Στην Έλληνική αρχαιότητα ύπήρχε ή εύγενική συνήθεια ν' αγοράζει ό γαμπρός τη νύφη, και όχι ό πας σήμερα που ή νύφη αγοράζει το γαμπρό με την προίκα της. Άν τότε ή νύφη ήταν ώραια και γιά τοίκο περιζήτητη, ό πατέρας της έκανε τη τύχη του! Άν πάλι ήταν κακομοίτσιουνη και συνεπώς άζητητη, δέν θα χονάταν και γι' αυτήν ό κόσμος: κάποιος γαμπρός θα βρισκόταν, από κείνους που άγαπούν τα φθινα πρόγματα και θέλουν νά έξασφαλίσουν την ήσυχία του...μετόπιού τους.

Ο ώρατος και ήπιτικός Ίξιον ήταν πλούσιος Βασιλεύς, είχε όμως ένα φοβερό έλάτωμα, που φαίνεται νά το είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του. Ήταν ταιγούνης. Όταν άκουσε από το γέρο-Δηιονέα πόσα χρήματα ζητούσε γιά νά του δώσει την κόρη του, κατσούρισε, έξυσε γιά το κεφάλι του, έπειδή όμως ήταν ξετραλλαιμένος με την Δία, έδέχτηκε. Κι' έτσι ό πατέρας της Δίας κατεκρίνασε την κόρη του στον τελευταίον αυτόν υπεραρματιστή, με την ύστεροβουλία νά κμεταλλευθί τον έρωτα των μελλονόμενων και νά πάρη περισσότερο!...

Άν δέν έμοιάζανε, δέ συμπεθεριάζανε λέει μιά παροιμία. Ο Ίξιον ήταν βίσιος όπως και ό μέλλον πεθερός του όχι μόνο φιλάργυρος, αλλά και πονηρός. Έκατάλαβε ότι ό γέρο-Δηιονεύς άνέβαλε την τελει του γάμου, ύπολογίζοντας στην άνυπομονησία του γαμπρού του γιά νά το πάρη περισσότερο. Σκέφθηκε λοιπόν ν' άπατήρη τον πεθερό του με ύποσχέσεις πολιτικές (σαν κείνες που δίνουν οι σημερινοί ύποψήφιοι σε παρανομές έκλογών), και του είπε ότι, έπειδή έξετίμησε περισσότερο τη Δία, προσέθετε ένα γενναίο έπίδομα—σαν νά λέγαμε, σήμερα έπαναστροίμι—άν, χωρίς άλλη άναβολή, γίνή ό γάμος. Γεμάτος χαρά ό γέρος έδωσε τη συγκατάθεσή του, και οι άροβρωσιασμένοι οδηγήθησαν στο ναό του Ύμεναίου, όπου ό ιερός τους συνίδεος άνώπιον Θεών και άνθρώπων. Έπειτα ό Ίξιον, παίρνοντας τον πολιτικό θησαυρό του, έπήγε στο παλάτι του πατέρα του. Ο Δηιονεύς έμεινε στο δικό του, τριβώντας με φιλάργυρη συγκίνηση τα χέρια του, και περιμένοντας από το γαμπρό του το άντίκμιο της Δίας...

Ο κλειονένης όμως Ίξιον, άνέβαλε από τη μιά μέρα στην άλλη νά έκτελεσθί τις ύποσχέσεις του και όσο περνούσε ό καιρός, τόσο εύρισκε τη Δία του άκριβή άγορασίμου. Ο Δηιονεύς είχε μπι σε άνήσυχια, και έστειλε γράμματα ζητώντας νά λαπτά. Στα γράμματα ό Ίξιον άπαντούσε με την πρόφαση ότι, όπως ό πεθερός του άνέβαλε τόσον καιρό το γάμο, έτσι και αυτός έδωκαούτο ν' άναβάλη την άποστολή του άντίκμιου. Και πάντοτε έσχεδούσε κάτι νά του κόψη, και το σχεδιαζόμενο κόψιμο μεγάλανε κάθε μέρα, όσον έμειναν ή άγάτη του στη Δία.

Όταν πικιά ό Δηιονεύς έχασε την ύπομονή του, παράγγειλε στο γαμπρό του, ότι άν δέν του στείλη άμέσως τα χρήματα θα πάη αυτός να τά πάρη με τον τόκο και τα έξοδα του... πολέμου. Μά άλλα λόγια θα κινήση έκστρατεία άναντίον του γαμπρού του, βασιλέως των Λαπιθών!

Κ' έτσι από το πεζύτερο μέρος ενός γάμου, εκινδύνευσε ν' άνάψη άνθρωποκτόνος σπαράγμος μεταξύ δύο συγγενών λαών. Ή κατάστασις ήταν κρίσιμη. Όταν ό Ίξιον έδιάβασε την άπειλή αυτή τά έχρειάστηκε. Ήξερε ότι από μιά τέτοια πολεμική περιπέτεια ή χώρα του θα έβγαине ζημιωμένη, ίσως κατεστραμένη. Άθήρηπε βέβαια, σαν τίμιος άνθρώπος, νά πληρώση την ύποσχέμένη προίκα, άλλ' έλα πού ή φιλαργυρία του δέν τον άφηνε! Έκάθησε λοιπόν και έμελέτησε ένα κακούργημα άποκρόπαιο: Ν' άλλάγη ή σοτ το θυσιατόν γρηγορότερα από τον πεθερό του. Μετά την άπόφασι αυτή, γράφει στον Δηιονέα ένα μακροσκελές γράμμα που του έλεγε έπάνω κάτω, αυτό:

Ή άναβολή μου νά σοι άποστείλω το άντίκμιον της Δίας δέν προήλθε από καμιά ύστεροβουλή σκέψη, τρισέβαστέ μου πεθερέ! Ήθελα, μαζί με τα χρήματα, νά σοι έτοιμάσω και διάφορα πολύτιμα δώρα, άντάξια του θησαυρού που μοι έδωσες! Τώρα τα δώρα αυτά είναι συγκεντρωμένα και σε περιμένουν μαζί με την Δία που άνυπομονει να σε σφίξη στην άγκαλιά της. Κάμε λοιπόν, πολυαγαπητέ μου πεθερέ, ένα ταξείδιό μας στη χώρα μας, όπου θα φιλοεξηγηθής με όλες τις τιμές που σοι άνήκουν και θα λάβής τα δεικνόμενα κλπ. κλπ.

Αυτά έγραψε ό Ίξιον στον πεθερό του. Οι φιλάργυροι είναι συνήθως πονηροί, άγκυλομήτες, πανούργοι, αλλά το δόλωμα που έφριξε ό Ίξιον στον Δηιονέα ήταν τέτοιο που καθέννας θα τό έχαστε.

Έτσι την έπαθε και ό Δηιονεύς. Χωρίς άναβολή λοιπόν ό φιλάργυρος γέρος έτοιμάσθηκε νά έπιωκεθί τον άγαπημένο του γαμπρό, νά ιδή τη φιλόδοξη θυγατέρα του και νά χωθί σαν νομπικός στο τυρί, στο θησαυρό του Ίξιονος.

Σε λίγες μέρες βρισκόταν στη χώρα των Λαπιθών. Ή κόρη του, ό γαμπρός του, οι μεγαστάνες του τόπου, όλη ή Αθή του Ίξιονος βγήκαν νά προύπανθήσουν στο γέρο-Βασιλιά, τον πατέρα της Βασιλισσάς τους. Οι Λαίπια συνάδουσαν τον Δηιονέα με κομπή ως στο Άνάκτορα, όπου ό έρχομός του σύμφωνα με τ' άρχαία έθιμα, έπανηγυρίστηκε γιά πολλές ημέρες με γιορτές και συμπόσια... Έίλος έξημέροσε και ή ποθητή ημέρα που έπρόκειτο νά έκκληρωθί ό σκοπός γιά τον όποιον είχε ρθει ό γέρο-πεθερός. Ο Ίξιον, άπου του έκανε διάφορες φιλοφρονησας και τον διεβεβαίωσε γιά το σεβασμό του και την άφοσίωσή του, του είπε: —Και τώρα, πεθερέ μου, πάμε μαζί στο θησαυροφυλάκιο μου, νά διαλέξής,τά πολυτιμότερα πρόγματα που θα σοι άρέσουν!...

Τά θησαυροφυλάκια την εποχή εκείνη ήταν ύπόγεια λιθόχυστα ή σπήλαια «φυλάκτεια των κειμηλίων», με μιά μονάχα είσοδο.

Ο Ίξιον λοιπόν, ώδήγησε τον Δηιονέα στο θησαυροφυλάκιο του, αλλά γιά νά πάνε εκεί έπρεπε νά περάσουν κοντά ένα μεγάλο καμίνι, όπου έψηναν άγγεις. Το καμίνι την ώρα εκείνη ήταν άναμμένο και φλογίζτανε δόκλωρο. Το θέαμα ήταν μεγαλοκρηπές. Ο Ίξιον είπε:

Έλα, κοντά, πανθερέ μου, νά ιδής τί περίεργο είναι! Ο γέρο Δηιονεύς άνύποπτος έπλησίωσε, και τότε ό κακούργος Ίξιον, φανταζόμενος ότι δάν τον βέβαια κανείς, έσπρωξε το γέρο και τον έφριξε στο καμίνι! Έπειτα άρχισε νά χτυπά τά χέρια του, νά φωνάζη, νά ζητά βοήθεια, λέγοντας, ότι ό πεθερός του γλύστρησε κ' έπεσε μέσα! Έπρεξαν διάφοροι εργάτες, αλλά δέν μπόρεσαν ν' άποσύρουν παρά ένα καρβουνιασμένο πτώμα, το όποιον ό Ίξιον κλαίγοντας τάχα, διάταξε νά θάψουν με ήγεμονικούς τιμές.

Άλλ' ένας μικρός εργάτης—που κρυμμένος κάπου εκεί, είχε παρακολουθήσει με φρίκη την τραγική σκηνή—διηγήθηκε το κακούργημα του Ίξιονος, γρήγορα έκνολογιήθηκε σε όλη τη χώρα, και ό λαός των Λαπιθών σήμερα έπανδύνασε άναντίον του Βασιλέως που είχε μολύνει τον βωμό της ξενίας με την άποκρόπαιο παής του. Διωγμένος από τη γυναικία του, έκθρονισμένος και έξόριστος ό φιλάργυρος Ίξιον, πάθαν έλευσινά σε γή ξένη.

Άλλά και πάλι τα βάσανά του δέν έτελειώσαν. Γιά αιώνια τιμωρία του οι Θεοί του Άβη τον κατέδικασαν νά γυρίζη αιώνιας, δεμένος εκεί νω σ' έναν τροχό. Οι αιώνας θάπτερονου, και αυτός θα στρέφεται έπάνω στον τροχό του μαρτυρίου του—τον τροχό του Ίξιονος.

